

Les 1 - Inleiding

In deze bijbelstudie hebben we gekeken naar het bijbelboek Handelingen. De reden om het over dit boek te hebben, hangt samen met de corona-periode die we achter ons hebben liggen. In die periode konden we als gemeente vaak niet samen zijn. Dat werd door velen gemist en daarom hebben we als gemeente daarna het thema 'Samen' opgepakt. Daarnaast willen we als gemeente meer gaan investeren in huisgroepen. In de corona-periode hebben we geleerd dat samenkomen op zondag, niet voldoende is om relaties op te bouwen en het geloof te verdiepen. De huisgroepen vormen een ideale omgeving om hier meer aandacht aan te geven. Het boek Handelingen vertelt onder anderen hoe we Samen gemeente kunnen zijn. Zowel op zondag als doordeweeks.

Het boek Handelingen heeft een unieke plaats in de bijbel. Het staat na de evangeliën en voor de brieven van de apostelen. Het boek vormt een brug tussen die twee. Niet alleen in je bijbel, maar ook in het verhaal. Er wordt in verteld hoe de volgelingen van Jezus, na zijn hemelvaart, het geloof in de praktijk gingen brengen. Aan het einde van het evangelie van Lucas geeft Jezus aan zijn volgelingen de opdracht om van Hem te getuigen (Luc. 24:47-48). Het boek Handelingen laat zien, hoe ze dat deden.

Handelingen is geschreven door Lucas en hij schreef ook een evangelie. Die twee boeken moeten we als een tweeluik zien. Ze horen bij elkaar. Het einde van Lucas heeft ook overlap met het begin van Handelingen. Kijk maar naar Luc. 24:36-53 en Hand. 1:4-14.

Lucas is de enige niet-Joodse schrijver in het Nieuwe Testament. We weten niet heel veel over hem, maar waarschijnlijk kwam hij uit Antiochië en was daar als slaaf-arts in dienst van Theofilus. Deze was waarschijnlijk door Lucas tot geloof gekomen en had hem de opdracht gegeven om een verslag te schrijven over de verspreiding van het Christelijk geloof. Lucas reisde vervolgens met Paulus mee op zijn zendingsreizen en was zelfs bij Paulus toen hij uiteindelijk in Rome terecht kwam.

Het evangelie volgens Lucas had tot doel om een nauwkeurig en ordelijk verslag van de daden en onderwijs van Jezus te geven (Luc. 1:1-4, Hand. 1:1-2). Het boek Handelingen om de verdere daden en onderwijs van Jezus te vertellen. In het Grieks staat het zo geschreven, dat het evangelie het begin van Jezus' werk is en Handelingen het vervolg. Het gaat dus eigenlijk in Handelingen niet om de apostelen, maar om het werk van Jezus, door de heilige Geest in de levens van de volgelingen van Jezus.

In de tijd van de bijbel, schreef men teksten volgens een bepaalde structuur, waarin vaak een boodschap verwerkt zat. Als je kijkt naar de structuur van een bijbelboek, ga je beter begrijpen wat de bedoeling van de schrijver was. In Handelingen zien we tenminste drie opvallende structuren:

1. Jezus' opdracht in Hand. 1:8 is getuigen in Jeruzalem, heel Judea en Samaria, tot aan het uiteinde van de aarde,
2. Activiteiten van de eerste gemeente: een terugkerende opsomming van het werk van de eerste gemeente (2:41-42, 2:43-47, 4:32-35, 5:12-16, 5:41-42, 9:31),
3. Gevolg van die activiteiten: de terugkerende zinsnede dat de gemeente groeide (2:41, 2:47, 4:4, 5:14, 6:1, 6:7, 9:31, 11:24b, 12:24, 13:49, 16:5).

In de bijbelstudie hebben we ervoor gekozen om de tweede structuur te benadrukken en dan met name Hand. 2:41-47. Je ziet dat de derde structuur in die verzen ook weer terugkomt (2:41 en 47).

Les 2 – Het breken van het brood

In Handelingen zien we meerdere structuren en in deze bijbelstudie hebben we ervoor gekozen om de structuur van Hand. 2:41-47 te benadrukken en uit te werken. We zien dat dit gedeelte begint en eindigt met de opmerking dat de gemeente groeide. Dat noemen we *inclusio* en is een manier om een kader aan te geven. Het vormt als het ware een bril waardoor je naar de rest moet kijken. Daartussen twee opsommingen van wat de gemeente deed. Als je daar goed naar kijkt, zie dat er herhaling in die opsommingen zit. Dat noemen we *parallelisme* en het wordt gebruikt om iets te benadrukken of uit te leggen.

Handelingen 2:41-47:

De laatste van de opsommingen is het breken van het brood en gebed. In deze les hebben we het alleen gehad over het breken van het brood. De woorden die in het Hebreeuws en Grieks gebruikt worden voor het breken van het brood, verwijzen naar het alledaagse eten met elkaar. Iets wat in die tijd en cultuur belangrijk was en vaak samengedaan werd. Bij belangrijke levensgebeurtenissen, ging men samen eten. Dit was om te vieren, maar ook om dankbaar te zijn. Voor de oogst, voor kinderen of het huwelijk. Men zag dat wat men ontvangen had, van God kwam en dus een zegen was. Prediker 5:18 verwoordt dit mooi.

Toen Jezus op aarde kwam en vertelde over het Koninkrijk van God, deed Hij dit vaak tijdens maaltijden of speelde eten daarin een belangrijke rol. Ook in het leven van de eerste gemeente was samen eten belangrijk. Het avondmaal dat men vierde deed men tijdens grotere maaltijden. De zogenaamde agapè-maaltijden (Het Griekse *agapè* betekent liefde).

Ook wij als volgelingen van Jezus kunnen hier belangrijke lessen uit halen. We mogen dankbaar zijn voor wat God ons geeft. Het is niet vanzelfsprekend dat we voldoende te eten hebben. Wat doen we met die dankbaarheid? Hopelijk delen we het met anderen en gebruiken we het om andere mensen de liefde en zegen van Gods liefde te laten ervaren. Het mag ons ook uitdagen om gastvrij te zijn naar anderen. Onze armen te openen en te delen. De eerste gemeente brak het brood dagelijks en in eenvoud. Ook wij mogen dagelijks en in eenvoud dankbaar zijn en delen van Gods zegen.

Les 3 – De onderlinge gemeenschap

Een tweede kenmerk van de eerste gemeente was de onderlinge gemeenschap die ze hadden. Maar ook dat ze alles gemeenschappelijk hadden. Voor onze oren kan dat vreemd klinken. Hadden ze dan geen persoonlijke eigendommen? Dat roept vragen op, maar het is belangrijk om dit niet door een materiële, rationele bril te bekijken, maar eerder door een persoonlijke en relationele bril. Anders kunnen we gaan denken dat wij dit ook zo moeten gaan doen.

In het Grieks staat hier het woord *koinonia* en dit wordt in het Oude Testament niet zo letterlijk gezegd. Maar het gaat daar wel vaak over relaties, met elkaar delen en verbinden. Dat is ook zoals we het in Handelingen moeten lezen. De onderlinge gemeenschap en alles gemeenschappelijk hebben, draait om relatie tussen mensen en God en tussen mensen onderling.

Het Griekse woord *koinonia* komt dus niet in het Oude Testament voor, maar komen we wel in de Griekse cultuur van die tijd tegen. Het woord werd door de Griekse filosoof Epicurus gezien als een middel tot geluk. Voor hem ging het om persoonlijk geluk en dat kon je vinden door omgang met andere mensen. Relaties waren voor hem dus een middel voor zijn eigen geluk.

In de praktijk betekende dit voor hem dat je met elkaar praatte en filosofeerde. Samen leren en studeren. Door elkaar te eren met cadeautjes en elkaars verjaardagen en prestaties vieren. Dat we voor elkaar klaar staan en elkaar vertrouwen. Het uitgangspunt van Epicurus met betrekking tot *koinonia*, draaide dus om hemzelf: anderen gebruiken om zelf gelukkig te worden. Anderen mensen waren de bron en hijzelf was het doel.

Maar in het onderwijs van Jezus en in de praktijk van de eerste gemeente, zien we dat dit anders is. God is de bron, van waaruit wij ontvangen. Wat we ontvangen delen we met andere mensen. Niet om daar zelf gelukkig van te worden. Dat kan wel gebeuren, maar is niet het doel van een volgeling van Jezus. Het doel is om God te laten zien aan de ander. We delen de liefde en troost die we hebben ontvangen. We delen de hoop en zegen met elkaar. De materiële dingen, de gaven en talenten die we hebben ontvangen, zijn dus niet voor onszelf, maar ter beschikking voor anderen.

Epicurus was een geleerd en wijs persoon, maar hij miste het inzicht en liefde van Jezus. Epicurus was zelfgericht, maar Jezus is op de ander gericht en persoonlijk. Hij is ons voorbeeld in het delen. Hij deelde zijn leven met ons en stierf voor ons. Hij gaf ons het eeuwige leven, bevrijdde ons van zonde, genezing van beschadigingen. Hij troost ons door zijn Geest en geeft ons hoop, omdat we weten dat Hij een keer terugkomt. Hoe staan wij in het leven? Zijn we gericht op onze bezittingen en prestaties? Eigenen we die onszelf toe? Of zien we in, dat we het allemaal van God hebben ontvangen en dat het niet ons eigendom is. We mogen allemaal naar ons eigen leven kijken en zien wat we mogen delen met de ander. Dat kan heel divers zijn. We hebben allemaal iets mogen ontvangen. Hoe kun jij dat delen met de gemeente, in je gezin of in de buurt waar je woont?

Les 4 – Het onderwijs van de apostelen

Het derde en laatste kenmerk van de eerste gemeente is het onderwijs van de apostelen (2:42-43). Dit kenmerk staat parallel met de opmerking over wonderen en tekenen. Als we die samenbrengen valt op dat:

1. Onderricht en wonderen en tekenen een verband met elkaar hebben
2. Zich trouw wijden en ontzag hebben kennelijk met elkaar in verband staan

42 Ze wijdden zich trouw aan het onderricht dat de apostelen gaven

43 De vele tekenen en wonderen die de apostelen verrichtten, vervulden iedereen met ontzag

‘Zich trouw wijden aan’ is in het Grieks *pros-kartereo* en gaat om volharden en vasthouden. In het Nieuwe Testament komt dit in Handelingen het meeste voor (1:14, 2:42, 2:46, 6:4, 8:13, 10:7) en meestal gaat het dan om onderwijs, gebed en geloof. Dat zijn dingen waarin we moeten volharden. Het zijn ook dingen die niet vanzelf gaan en dus is die volharding een juiste aansporing. In het dagelijks Grieks verwees dit woord meestal naar een slaaf die trouw zijn meester volgde.

‘Ontzag’ is een moderner woord voor het oude ‘vreze’, wat we kennen van ‘de vreze des Heeren’ (Spr. 1:7 en 29). Het gaat om ontzag voor God en niet om angst. Zowel onderwijs als wonderen en tekenen roepen ontzag voor God op. In Hand. 2:37-40 zien we dat het onderwijs van Petrus, ontzag voor God als gevolg heeft. Over het verband tussen onderwijs en wonderen en tekenen, komen we in de les over ‘wonderen en tekenen’ terug.

Vanaf het begin van de bijbel zien we dat God de mens onderwijst. De Thora, de wet, was daarvan de schriftelijke vastlegging. *Thora* betekent onderwijs en richtlijn. Die gaat niet om de regeltjes en wat je wel of niet mag doen, maar is een samenvatting van Gods wijsheid om ons als mensen te leren om in een goede relatie met elkaar en met God te staan. Dit is de manier die Jezus ook hanteert als Hij het over de Wet heeft en deze toepast. Niet het wetticisme van de Joodse leiders van zijn tijd.

Als je kijkt naar het verhaal door de bijbel heen, dan zien we dat de mens van God de opdracht heeft gekregen om een vertegenwoordiger van Hem op aarde te zijn. We moeten zorgdragen voor de schepping en elkaar en Gods liefde zichtbaar maken (Gen. 1:26-30). Maar de mens faalt daarin en de relatie tussen God en mensen is verbroken. Het volk Israël probeert de Wet te houden, maar faalt daar ook in. De profeten zeggen dat de mens een nieuw hart nodig heeft en dat daar Gods Geest voor nodig is (Ezech. 36:26-27, Jer. 31:32-34). Jezus was vervolgens degene die ons liet zien wat Gods liefde daadwerkelijk is en dat die liefde de kern van de Wet is (Mat. 22:34-40). Jezus geeft zijn volgelingen dezelfde opdracht en de eerste gemeente paste dit in de praktijk toe. Door onderwijs, alles met elkaar te delen en met elkaar te eten.

In Handelingen wordt best wat gezegd over onderwijs. Het moet gaan over het Koninkrijk van God (1:1, 3, 8). We hebben de Geest nodig voor kracht en inzicht (1:8, 2:4, 8, 11). Goed onderwijs is belangrijk om dwalingen te voorkomen (14:15, 18:26). Daarvoor moeten we de bijbel bestuderen (17:11) en met vrijmoedigheid hierover praten (4:31, 28:31). Een gemeente groeit door goed onderwijs. Zowel kwalitatief als kwantitatief. Daar hebben we allemaal baat bij, maar daar hebben we ook allemaal ons steentje in bij te dragen. Je kunt het niet allemaal van een ander verwachten, maar als volgeling van Jezus, horen we allemaal op onze eigen manier onderwijs tot ons te nemen.

Les 5 – Vraag en reactie

In deze les hebben we reactie gegeven op een aantal vragen uit de groep. We hebben gekozen voor onderwerpen die voor ons als gemeente belangrijk zijn.

In de toespraak van Petrus in Hand. 2:14-36, citeert hij Joël 3:1-5. Hierin heeft hij het over het einde van de tijd en de rol van de zon en maan daarin. Hij zegt dit als reactie op het spreken in tongen. De manier waarop Petrus Joël citeert, laat zien dat hij het spreken in tongen ziet als een teken van het begin van het einde. In Joël gaat het over de Dag van de Heer, een begrip in het Jodendom, dat gaat over het einde van het kwaad en het begin van het Koninkrijk van God. Petrus stelt dat de tongentaal het begin is hiervan. Maar het daadwerkelijke einde moet nog komen. We leven nog in een tussenperiode, waarin het Koninkrijk is begonnen door te breken, maar waarin de volledige vernietiging van het kwaad nog moet komen. De eerste gemeente geloofde dat dit snel zou komen, maar dat viel tegen. Ook wij kijken uit naar de wederkomst, maar het duurt langer dan we hopen of denken. Maar dat het gaat komen, staat vast en dat geeft hoop voor vandaag de dag.

Een bizar verhaal in Handelingen is dat van Ananias en Safira (5:1-11). In dit gedeelte en daaromheen, zien we dat er een conflict ontstaat tussen twee tempels. De fysieke tempel in Jeruzalem met de Joodse leiders tegenover de gelovigen, die Gods Geest hebben ontvangen en de nieuwe tempel zijn. De eerste gemeente deed in de praktijk wat Jezus en de Wet hadden geleerd (Deut. 15:4), maar de fysieke tempel was corrupt geworden. In het Oude Testament wordt de heiligheid van de tempel benadrukt en dat staat ook in dit verhaal centraal. Ananias en Safira zijn het slechte voorbeeld (vergelijk in het OT Lev. 10:1-3, 8-11, 16:1-2), tegenover Barnabas als goede voorbeeld (4:36-37). Ook in de nieuwe tempel, de gemeente, is geen plaats voor onreinheid en corruptie.

De doop met de heilige Geest en tongentaal is een lastig onderwerp, omdat het Nieuwe Testament geen afgerond en helder onderwijs hierover geeft. We hebben losse teksten, die elkaar soms tegen lijken te spreken. In onze gemeente komen dan ook verschillende visies voor over deze onderwerpen. De heilige Geest is in ieder geval voor elke gelovige en elke gelovige wordt opgeroepen om zich in te zetten voor Gods Koninkrijk. Daarvoor hebben we de Geest nodig die door ons heen werkt.

Over de doop in water bestaan ook verschillende visies. Is de doop noodzakelijk om gered te worden? Ja en nee. Er zijn teksten die zeggen dat we alleen gered worden door geloof, dus vertrouwen op Jezus als onze Messias. Maar er zijn ook bijbelteksten die suggereren dat de doop noodzakelijk is om gered te worden. Joh. 3:36 spreekt over beiden.

*Wie in de Zoon gelooft heeft eeuwig leven,
wie de Zoon niet wil gehoorzamen zal dat leven niet kennen.*

Hier zien we weer parallellisme, zoals in Hand. 2. Deze ene zin legt de andere uit. Dan laat het zien dat geloven, hetzelfde is als gehoorzamen. En aangezien Jezus de opdracht gaf om ons te laten dopen, is de doop wel degelijk onderdeel van onze redding. Als je gelooft dan wil je gehoorzamen en dat heeft alles te maken met je volledig overgeven. De doop is daar het perfecte beeld van.

Les 6 – Wonderen en ketenen

Na drie avonden over Hand. 2:41-47 en een vraag en reactieavond, hebben we nog drie thema's uit Handelingen opgepakt in de bijbelstudie. De eerste daarvan zijn de wonderen in het boek. In Hand. 2:42-43 stonden onderwijs en wonderen en tekenen tegenover elkaar. Ze hebben twee dingen gemeen:

1. Ze wekken als het goed is ontzag voor God op,
2. Ze zijn een middel van God om te laten zien wie hij is.

In Handelingen komen de woorden wonderen en tekenen zijn altijd samen voor (Hand. 2:19, 22, 43, 4:16, 30, 5:12, 6:8, 7:36, 8:6, 13, 14:3, 15:12, 19:11). Het woord voor 'teken' is in het Hebreeuws *'ot* en in het Grieks *semeia*. In het Oude Testament wordt dit woord gebruikt als God wil waarschuwen, herinneren of naar zichzelf wil verwijzen. Het gaat nooit om de wonderlijke gebeurtenis op zichzelf. De centrale boodschap die hiermee overgebracht wordt, is dat God betrouwbaar is. In het Nieuwe Testament is Jezus daarvan de climax. Hij is het grootste teken van Gods betrouwbaarheid, want Hij beloofde duizenden jaren daarvoor al dat er iemand zou komen om het kwaad tot een einde te maken.

Een wonder is een bovennatuurlijke gebeurtenis, maar een teken is een wonder met een boodschap over Gods betrouwbaarheid. In Handelingen gebeurt dit door de volgelingen van Jezus heen (*dia* in het Grieks). Wij mogen een *dia* zijn om Gods betrouwbaarheid te projecteren in deze wereld.

In het Nieuwe Testament gebeuren er niet altijd wonderen (Marc. 8:11-12, Mat. 13:53-58). Niet iedereen werd genezen, zoals sommigen denken. Vaak heeft dit met geloof te maken. Dat gaat niet om een vertrouwen dat God iets gaat doen, maar om het vertrouwen dat God betrouwbaar is. Maar iemand die God vertrouwt, heeft geen wonder nodig, behalve het wonder van Jezus. Van ons wordt gevraagd om te vertrouwen, ook als we geen wonder in ons leven zien. Naast het wonder van Jezus zelf, zijn wij als gelovigen wonderen en tekenen. Als God in staat is om iemand te redden die er zo'n puinhoop van heeft gemaakt, dan is dat één van de grootste wonderen.

Hoe wij denken over wonderen in onze tijd, kan erg verschillend zijn. Het heeft te maken met onder andere hoe we de bijbel lezen, hoe we kijken naar Gods soevereiniteit, hoe ons beeld is over de komst van het Koninkrijk van God en welke aspecten van het christelijk geloof de meest invloed op ons hebben (bijbel, traditie, ervaringen en de rede).

Hierdoor ontstaan verschillende visies. Sommigen geloven dat wonderen niet voor deze tijd zijn, maar voor toen. Anderen zijn juist heel erg gericht op wonderen en geloven dat demonen of gebrek aan geloof die wonderen verhinderen. Een tussenvisie staat open voor wonderen vandaag de dag, maar ziet ze niet als essentieel voor het geloofsleven. God kan genezen, maar we leven ook in een gebroken wereld. Als Jezus terugkomt, zal iedereen genezen en hersteld worden.

In Handelingen is ook een keerzijde. Er zijn niet alleen wonderen en tekenen, maar ook wonden en ketenen. Er is vervolging en verdrukking. Handelingen laat daarmee zien dat het niet alleen glorie is, maar ook lijden. Die horen allebei in de gebroken wereld waarin we leven. De vraag voor ons is of we ze allebei kunnen accepteren. Of willen we alleen hoogtepunten? Zijn we bereid om ook te lijden voor Jezus? Zoals Hij voor ons geleden heeft? Net zoals de apostelen?

Les 7 – Hulpeloze helden

Als we kijken naar Handelingen, zie we dat Jezus zijn gemeente bouwt door de heilige Geest in de mensen. Er gebeuren mooie en fascinerende dingen. Maar welke mensen zijn hier geschikt voor? Voldoen jij en ik aan de verwachtingen die nodig lijken te zijn?

Een goed verhaal heeft een held en die heeft een bepaalde rol. Een held loopt tegen een probleem en dat probeert hij of zij op te lossen. Er komen hindernissen op die weg, maar uiteindelijk lukt het de held. Zo gaat een goed verhaal. In Handelingen komen we ook mensen die we als helden zouden kunnen zien. Geloofshelden. Maar zijn ze dat ook echt?

Petrus geeft in Handelingen 2 een succesprek, maar in de evangeliën was hij een antiheld. Als iemand zich zo in onze tijd zou gedragen, was hij waarschijnlijk al gecanceld. Paulus was een groot zendingswerker, maar eerst was hij iemand die de kerk vervolgd had. Stefanus was een martelaar en getuigde van het geloof. Maar kwam dat niet eigenlijk, omdat hij een grote mond had? Als gevolg van zijn gedrag, moest de gemeente uit Jeruzalem vluchten. Wij zien ze nu als geloofshelden, maar hoe zouden de mensen in die tijd dat gezien hebben?

Er komen in Handelingen ook mensen voor die geen goede naam hebben. Denk aan Judas, die Jezus had verraden. Toch spreekt Petrus met een bepaalde mate van dankbaarheid en ontzag over hem (1:15). De farizeeën en sadduceeën zien wij vaak als vijanden van Jezus, maar we lezen ook dat er velen van hen zich bij de apostelen aansloten (6:7, 18:4-8). Er worden twee magiërs genoemd. De eerste is Simon de Tovenaar (8:9-24). Hij handelt verkeerd, maar vraagt om vergeving. Elymas of Barjesus (13:4-12) is een vijand van gerechtigheid en wordt blind. Hoe is hij geëindigd? Zou hij nog welkom zijn geweest bij Jezus?

In het verhaal van Jezus en in Handelingen, zien we dat hij anders omgaat met mensen. Hij zet ze niet op een voetstuk, maar schrijft ook niemand af. Nadat Petrus Jezus tot drie keer toe heeft verraden, vraagt Jezus drie keer aan Petrus of hij van Hem houdt. Kennelijk is dat waar het om gaat. Houden wij van Jezus? Paulus was een vijand van Jezus, maar Jezus koos ervoor om zich toch aan hem te openbaren. In Hand. 10 lezen we over Cornelius, een heiden die voor Jezus kiest. Dat was nieuw in die tijd. Jezus bepaalt wie er in Zijn Koninkrijk welkom is. Niet wij.

In Hand. 14:8-20 lezen we een verhaal over Paulus en Barnabas in Lystra. Zij worden als goden gezien door de plaatselijke bevolking. Maar de Joden zien hen juist als vijanden en stenigen Paulus en laten hem voor dood achter. Hoe zien wij andere mensen? Zetten we hen op een voetstuk en maken we goden van hen? Of kijken we op hen neer en stenigen we hen? Blinde loyaliteit of een 'cancel culture'.

De apostelen waren geen perfecte mensen. Ze hadden conflicten (15:2, 6, 22) en soms luisterden ze niet naar profeten (Hand. 21). Wij moeten oppassen dat leiders niet de plaats van Jezus innemen. Maar als mensen of leiders fouten maken, moeten we ze ook niet afschrijven. Krijgen zij een nieuwe kans? En zijn we nog dankbaar voor het goede dat ze wel gedaan hebben?

In Hand. 15:36 is er spanning om een theologische kwestie. Samen schrijven de christelijke leiders een brief waarin men besluit om samen verder te gaan. Vlak daarna maken Paulus en Barnabas alweer ruzie. We zijn geen perfecte mensen en we hebben allemaal Jezus nodig.

Les 8 – Getuigen zijn

Een onderwerp dat door het hele boek Handelingen doorloopt is het zijn van een getuige. In Hand. 1:7-8 zegt Jezus tegen zijn discipelen dat ze een getuige moeten zijn in Jeruzalem, Judea en Samaria en tot het uiteinde van de aarde.

Getuigen is in het Grieks *martus* en in het Hebreeuws *eid*. Deze woorden hebben te maken met iets bijzonder zien of horen. Maar ook met het daarvoor uitkomen. Je bent pas een getuige als je het niet voor jezelf houdt, maar het deelt met anderen.

Aan het begin van de bijbel zie we ook al dat de mens wordt opgeroepen om een getuige van God te zijn. In Gen. 1:27, wordt de mens het evenbeeld van God genoemd. Dit betekent dat wij vertegenwoordigers van God op aarde zijn. Het is onze taak om zijn liefde en licht op aarde zichtbaar te maken. Door de bijbel heel zijn er mensen en groepen die ook een getuige van God zijn. Denk aan het volk Israël (Jes. 43:10), de profeten (Jes. 6:9), de gelovigen (Hand. 1:7-8, Luc. 24:28), Paulus (Hand. 26:16), de heilige Geest (Hand. 5:32), een wolk van getuigen (Hebr. 12:1) en uiteindelijk is Jezus de ultieme Getuige (Joh. 5:19, Openb. 1:5, 3:14).

In al deze teksten, zien we dat de mens is geroepen om een getuige te zijn. Israël en de gemeente zijn de groepen die van God getuigen. Maar de praktijk laat zien, dat wij dit als mensen nooit goed kunnen doen. We zijn beperkt in ons getuigen. Daarom zijn Jezus en de Geest er om met ons mee te getuigen. Zij zijn de waren getuigen en werken door ons heen.

Het Griekse woord voor getuige is *martus* en daar komt ook ons woord martelaar vandaan. Want in het begin van de kerkgeschiedenis, werden mensen die getuigden van God, vaak vervolgd. Getuigen gingen dus samen met lijden. Jezus, de ultieme getuige, werd zelfs aan het kruis geslagen. Hij was dan ook de eerste martelaar, iemand die sterft voor zijn getuigenis. Ook in Hebr. 11:32-40 zien we dat getuigen en lijden samengaan.

Getuigen is iets dat we uiteindelijk gewoon in de praktijk moeten doen. Hiervoor is een bepaalde houding nodig. Wij mogen ons eigen verhaal met anderen delen. Maar dat verhaal is vaak gekleurd en persoonlijk. De manier waarop God in ons leven werkt of wat wij ervaren, hoeft niet zo voor een ander te zijn. Leg daarom niet jouw ervaringen op de ander. We mogen getuigen, maar hoeven niet te overtuigen. Laat het aan Jezus en de geest wat het in iemands leven uitwerkt. Je mag delen, maar het is niet jouw verantwoordelijkheid dat iemand geraakt wordt en zich bekeert. Uiteindelijk laten we Gods karakter het beste zien in ons dagelijks leven. Wat doe je als niemand kijkt? Hoe gedraag jij je in je gezin, op je werk, op school, in je wijk? Mensen kijken naar jou en mogen dan een beeld van God zien. Niet in je perfectie, want je bent niet perfect. Maar in de liefde en genade die we voor elkaar hebben.

Getuigen begint vaak met gebed. Als je regelmatig bidt, kun je dat doen voor iemand die je op je hart hebt. Je kunt God vragen om openingen om over Hem te vertellen. Maak zichtbaar dat je christen bent. Dat hoeft niet door te schreeuwen, maar kan ook iets kleins zijn. Blijf geen geheime christen. Leer om je eigen woorden of daden aan je geloof te geven. Luister naar andere mensen in plaats van te willen overtuigen of te redeneren. Daar verlies je mensen eerder mee. Geef mensen de gelegenheid om terug te komen of door te vragen. Uiteindelijk kun je iemand uitnodigen. Voor een samenkomst van de gemeente of om samen te bidden.